

Administracja publiczna

Problemy organizacji administracji centralnej oraz działy administracji rządowej

Dr hab. Ryszard Szarfenberg

rszarf.ips.uw.edu.pl/apub/

Podstawowe pytania i problemy

- Jeżeli na poziomie centralnym nie możemy wyraźnie oddzielić funkcji politycznych (rządzenia) od funkcji administracyjnych, jak należy je łączyć? **Problem polityzacji**
- Kiedyś liczba resortów administracyjnych (ministerstw) wynosiła 5 (spraw zagranicznych, wojny, sprawiedliwości, skarbu, spraw wewnętrznych) obecnie może być ich ponad 20. Jak skoordynować działania tak wielu ministrów? **Problem koordynacji**

Rodzaje funkcji i koordynacji

- Funkcje centrum
 - **Polityczna** (kreowanie polityki państwa)
 - **Administracyjna** (wsparcie kreowania polityki, realizacja polityki)
- Koordynacja
 - **Pozioma** (między ministerstwami, między departamentami ministerstw)
 - **Pionowa** (między premierem, ministrami, głównymi urzędami, wojewodami)

Podstawowy problem i elementy rozwiązania

- Ukształtowanie sprawnego systemu władzy centralnej
 - łączącego w sobie instytucje polityczne i administracyjne
 - służącego kształtowaniu spójnej polityki państwa a następnie jej realizacji
- Części składowe rozwiązania
 - Szef rządu
 - Ministrowie
 - Rada Ministrów
 - Komitety ministerialne i zespoły międzyresortowe
 - Aparat pomocniczy szefa rządu i „kolektywnych form koordynacyjnych szczebla centralnego”

Podstawy prawne organizacji i działania administracji rządowej centralnej i wojewódzkiej

- Konstytucja z 1997 r.
 - Rozdział VI, RADA MINISTRÓW I ADMINISTRACJA RZĄDOWA
- Ustawy
 - Ustawa o Radzie Ministrów
 - Ustawa o działach administracji rządowej
 - Ustawa o wojewodzie i administracji rządowej w województwie
 - *Ustawa o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*
- Akty niższego rzędu
 - Regulamin pracy Rady Ministrów
 - Zasady techniki prawodawczej

Definicja rządu

- [kto?]
 - zespół osób wyłanianych metodą polityczną, w sposób określony w Konstytucji
 - pod przewodnictwem Premiera
- [co robi?]
 - decydujących o zasadniczych kwestiach polityki państwowej
 - sprawujących - w ramach systemu władzy wykonawczej - polityczne kierownictwo wobec wyspecjalizowanych agend administracji rządowej
- [jak, za pomocą czego?]
 - przy użyciu różnych mechanizmów (z których szczególne znaczenie ma Rada Ministrów)

Wybrane aspekty organizacji i funkcjonowania rządu

- Rząd ponosi przed parlamentem polityczną odpowiedzialność za działalność władzy wykonawczej
- Dwie najważniejsze osoby we władzy wykonawczej: prezydent i premier
 - Znaczenie Prezydenta RP jako osoby wybranej w wyborach powszechnych z prawem weta w stosunku do ustaw uchwalonych przez parlament
- Skład rządu (m.in. ministrowie resortowi i ministrowie bez teki)
- Kolegialność decyzji politycznych rządu

Prezes Rady Ministrów

» [DONALD TUSK](#)

POCZĄTEK KADENCJI DRUGIEJ

Wiceprezes Rady Ministrów:

» [WALDEMAR PAWLAK](#)

Ministrowie:

- » [wiceprezes Rady Ministrów, minister gospodarki - WALDEMAR PAWLAK](#)
- » [minister administracji i cyfryzacji - MICHAŁ BONI](#)
- » [minister edukacji narodowej - KRYSZYNA SZUMILAS](#)
- » [minister finansów - JACEK VINCENT ROSTOWSKI](#)
- » [minister kultury i dziedzictwa narodowego - BOGDAN ZDROJEWSKI](#)
- » [minister nauki i szkolnictwa wyższego - BARBARA KUDRYCKA](#)
- » [minister obrony narodowej - TOMASZ SIEMONIAK](#)
- » [minister pracy i polityki społecznej - WŁADYSŁAW KOSINIAK-KAMYSZ](#)
- » [minister rolnictwa i rozwoju wsi - MAREK SAWICKI](#)
- » [minister rozwoju regionalnego - ELŻBIETA BIEŃKOWSKA](#)
- » [minister skarbu państwa - MIKOŁAJ BUDZANOWSKI](#)
- » [minister sportu i turystyki - JOANNA MUCHA](#)
- » [minister sprawiedliwości - JAROSŁAW GOWIN](#)
- » [minister spraw wewnętrznych - JACEK CICHOCKI](#)
- » [minister spraw zagranicznych - RADOŚLAW SIKORSKI](#)
- » [minister środowiska - MARCIN KOROLEC](#)
- » [minister transportu, budownictwa i gospodarki morskiej - SŁAWOMIR NOWAK](#)
- » [minister zdrowia - BARTOSZ ARŁUKOWICZ](#)
- » [minister-członek Rady Ministrów, szef komitetu stałego RM - TOMASZ ARABSKI](#)
- » [sekretarz stanu w KPRM, rzecznik prasowy rządu - Paweł GRAŚ](#)
- » [sekretarz Rady Ministrów - Maciej BEREK](#)

Skład rządu PO-PSL na początku drugiej kadencji i pod koniec jego kadencji w listopadzie 2011 r.

Prezes Rady Ministrów

» [DONALD TUSK](#)

KOŃCÓWKA KADENCJI PIERWSZEJ

Wiceprezes Rady Ministrów:

» [WALDEMAR PAWLAK](#)

Ministrowie:

- » [wiceprezes Rady Ministrów, minister gospodarki - WALDEMAR PAWLAK](#)
- » [minister edukacji narodowej - KATARZYNA HALL](#)
- » [minister finansów - JACEK VINCENT ROSTOWSKI](#)
- » [minister infrastruktury - CEZARY GRABARCZYK](#)
- » [minister kultury i dziedzictwa narodowego - BOGDAN ZDROJEWSKI](#)
- » [minister nauki i szkolnictwa wyższego - BARBARA KUDRYCKA](#)
- » [minister obrony narodowej - TOMASZ SIEMONIAK](#)
- » [minister pracy i polityki społecznej - JOLANTA FEDAK](#)
- » [minister rolnictwa i rozwoju wsi - MAREK SAWICKI](#)
- » [minister rozwoju regionalnego - ELŻBIETA BIEŃKOWSKA](#)
- » [minister skarbu państwa - ALEKSANDER GRAD](#)
- » [minister sportu i turystyki - ADAM GIERSZ](#)
- » [minister sprawiedliwości - KRZYSZTOF KWIATKOWSKI](#)
- » [minister spraw wewnętrznych i administracji - JERZY MILLER](#)
- » [minister spraw zagranicznych - RADOŚLAW SIKORSKI](#)
- » [minister środowiska - ANDRZEJ KRASZEWSKI](#)
- » [minister zdrowia - EWA KOPACZ](#)
- » [minister-członek Rady Ministrów, szef Zespołu Doradców Strategicznych - MICHAŁ BONI](#)
- » [sekretarz stanu w KPRM, rzecznik prasowy rządu - Paweł GRAŚ](#)
- » [sekretarz Rady Ministrów - Maciej BEREK](#)

Skład rządu premier Ewy Kopacz

Prezes Rady Ministrów

› [EWA KOPACZ](#)

Wiceprezesi Rady Ministrów:

› [JANUSZ PIECHOCIŃSKI](#)

› [TOMASZ SIEMONIAK](#)

Ministrowie:

- › [minister administracji i cyfryzacji - ANDRZEJ HALICKI](#)
- › [minister edukacji narodowej - JOANNA KLUZIK-ROSTKOWSKA](#)
- › [minister finansów - MATEUSZ SZCZUREK](#)
- › [minister gospodarki - JANUSZ PIECHOCIŃSKI](#)
- › [minister kultury i dziedzictwa narodowego - MAŁGORZATA OMILANOWSKA](#)
- › [minister nauki i szkolnictwa wyższego - LENA KOLARSKA-BOBIŃSKA](#)
- › [minister obrony narodowej - TOMASZ SIEMONIAK](#)
- › [minister pracy i polityki społecznej - WŁADYSŁAW KOSINIAK-KAMYSZ](#)
- › [minister rolnictwa i rozwoju wsi - MAREK SAWICKI](#)
- › [minister infrastruktury i rozwoju - MARIA WASIAK](#)
- › [minister skarbu państwa - WŁODZIMIERZ KARPIŃSKI](#)
- › [minister sportu i turystyki - ANDRZEJ BIERNAT](#)
- › [minister sprawiedliwości - CEZARY GRABARCZYK](#)
- › [minister spraw wewnętrznych - TERESA PIOTROWSKA](#)
- › [minister spraw zagranicznych - GRZEGORZ SCHETYNA](#)
- › [minister środowiska - MACIEJ H. GRABOWSKI](#)
- › [minister zdrowia - BARTOSZ ARŁUKOWICZ](#)
- › [minister-członek Rady Ministrów, szef komitetu stałego RM - JACEK CICHOCKI](#)

Osoby uczestniczące w posiedzeniach Rady Ministrów:

- › sekretarz stanu, rzecznik prasowy rządu - IWONA SULIK
- › sekretarz Rady Ministrów - Maciej BEREK

Organy podległe i pomocnicze rządu (2011)

Organy podległe (urzędy centralne)

- › [Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego](#)
- › [Agencja Wywiadu](#)
- › [Centralna Komisja do spraw Stopni i Tytułów](#)
- › [Centralne Biuro Antykorupcyjne](#)
- › [Centrum Badania Opinii Społecznej](#)
- › [Główny Urząd Statystyczny](#)
- › [Komisja Nadzoru Finansowego](#)
- › [Krajowa Szkoła Administracji Publicznej](#)
- › [Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do Spraw Programu dla Odry-2006](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do spraw Programu ochrony przed powodzią](#)
- › [Polska Akademia Nauk](#)
- › [Polski Komitet Normalizacyjny](#)
- › [Rada do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii](#)
- › [Rada do Spraw Uchodźców](#)
- › [Rządowe Centrum Bezpieczeństwa](#)
- › [Rządowe Centrum Legislacji](#)
- › [Rzecznik Praw Pacjenta](#)
- › [Rzecznik Ubezpieczonych](#)
- › [Szef Służby Cywilnej](#)
- › [Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów](#)
- › [Urząd Zamówień Publicznych](#)

Pełnomocnicy rządu i Prezesa RM

- › [Pełnomocnik Rządu do spraw Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły](#)
- › [Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu](#)
- › [Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Ograniczania Biurokracji](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do spraw Zapewnienia Bezpieczeństwa w Trakcie Przygotowywania i Sprawowania przez Rzeczpospolitą Polskę Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w 2011 r.](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do spraw Polskiej Energetyki Jądrowej](#)
- › [Pełnomocnik Rządu ds. Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polskę](#)
- › [Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Muzeum II Wojny Światowej](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do spraw Przygotowania Organów Administracji Rządowej i Sprawowania przez Rzeczpospolitą Polskę Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do Spraw Opracowania Programu Zapobiegania Nieprawidłowościom w Instytucjach Publicznych](#)
- › [Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do Spraw Dialogu Międzynarodowego](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do Spraw Przygotowania Organów Administracji Państwowej do Współpracy z Systemem Informacyjnym Schengen i Systemem Informacji Wizowej](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do Spraw Rządowego Programu Rozwoju Zintegrowanego Systemu Informacji o Nieruchomościach](#)
- › [Pełnomocnik rządu do spraw zwalczania nieprawidłowości finansowych na szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do Spraw Negocjacji w Ramach Światowej Organizacji Handlu \(WTO\)](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do Spraw Programu dla Odry - 2006.](#)
- › [Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych](#)

Do tego należy dodać:

Organy pomocnicze Rady Ministrów – 24

Organy pomocnicze Prezesa Rady Ministrów – 52

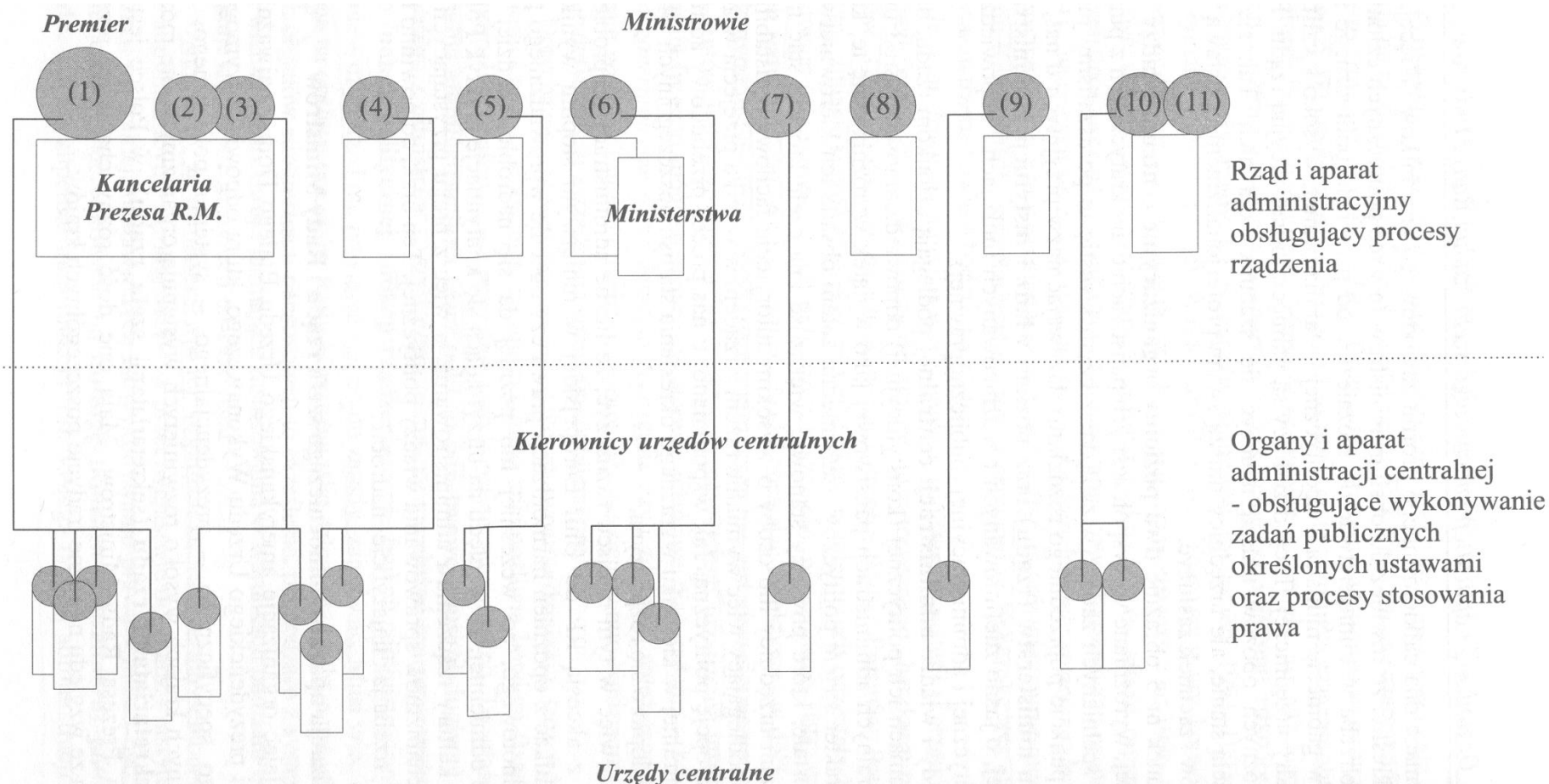
Inne organy doradcze – 23

Komisje wspólne - 4

Administracja wykonawcza a administracja na rzecz rządu

- **Profesjonalna administracja na rzecz polityki państwowej** - powinna obsługiwać premiera i każdego z ministrów - czyli rząd, to znaczy ma służyć mu przy wykonywaniu jego funkcji politycznej, funkcji rządu (kreowania polityki państwa)
- **Profesjonalna administracja wykonawcza** - realizacja obowiązującego prawa i wynikających zeń zadań publicznych – powinny działać jako wyodrębnione z ministerstw władze i instytucje administracji centralnej

Dwa poziomy organizacyjne centrum władzy wykonawczej

Aparat centrum rządu i jego dwa główne rodzaje zadań

- Bardziej neutralne, **apolityczne**
 - czuwanie nad przebiegiem procedur decyzyjnych (przygotowawczych, uzgodnieniowych itp.) oraz
 - koordynowanie działalności administracji centralnej
- Typowo **polityczne**
 - wypracowywanie propozycji w sferze polityki i
 - czuwanie nad realizacją polityki przyjętej przez premiera i rząd

Kierownictwo KPRM

Listopad 2011

- ▶ [Donald Tusk](#)
prezes Rady Ministrów
- ▶ [Tomasz Arabski](#)
szef Kancelarii PRM
- ▶ [Bartosz Arłukowicz](#)
sekretarz stanu, Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu
- ▶ [Władysław Bartoszewski](#)
sekretarz stanu, Pełnomocnik ds. Dialogu Międzynarodowego
- ▶ [Michał Boni](#)
sekretarz stanu, szef zespołu doradców strategicznych premiera Donalda Tuska
- ▶ [Jacek Cichocki](#)
sekretarz stanu, sekretarz Kolegium ds. Służb Specjalnych
- ▶ [Eugeniusz Grzeszczak](#)
sekretarz stanu

Listopad 2012

- ▶ [Igor Ostachowicz](#)
sekretarz stanu
- ▶ [Julia Pitera](#)
sekretarz stanu, Pełnomocnik ds. Opracowania Programu Publicznych
- ▶ [Elżbieta Radziszewska](#)
sekretarz stanu, Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania
- ▶ [Paweł Graś](#)
sekretarz stanu, Rzecznik Prasowy Rządu
- ▶ [Adam Świątosław Jasser](#)
podsekretarz stanu
- ▶ [Wojciech Nowicki](#)
podsekretarz stanu, zastępca Szefa KPRM
- ▶ [Lech Marcinkowski](#)
dyrektor generalny
- ▶ [Donald Tusk](#)
prezes Rady Ministrów
- ▶ [Tomasz Arabski](#)
minister-członek Rady Ministrów, przewodniczący komitetu stałego Rady Ministrów, szef Kancelarii PRM
- ▶ [Władysław Bartoszewski](#)
sekretarz stanu, Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Dialogu Międzynarodowego
- ▶ [Ewa Kierzkowska](#)
sekretarz stanu
- ▶ [Agnieszka Kozłowska-Rajewicz](#)
sekretarz stanu, Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania
- ▶ [Igor Ostachowicz](#)
sekretarz stanu
- ▶ [Paweł Graś](#)
sekretarz stanu, Rzecznik Prasowy Rządu
- ▶ [Adam Świątosław Jasser](#)
podsekretarz stanu, wiceprzewodniczący stałego komitetu Rady Ministrów
- ▶ [Wojciech Nowicki](#)
podsekretarz stanu, zastępca Szefa KPRM
- ▶ [Lech Marcinkowski](#)
dyrektor generalny

Kierownictwo KPRM – rząd Ewy Kopacz

- › [Jacek Cichocki](#)
minister-członek Rady Ministrów, przewodniczący komitetu stałego Rady Ministrów, szef Kancelarii PRM
- › [Michał Deskur](#)
sekretarz stanu, zastępca Szefa KPRM
- › [Władysław Bartoszewski](#)
sekretarz stanu, Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Dialogu Międzynarodowego
- › [Małgorzata Fuszara](#)
sekretarz stanu, Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania
- › [Tomasz Jędrzejczak](#)
sekretarz stanu
- › [Małgorzata Kidawa-Błońska](#)
sekretarz stanu
- › [Iwona Sulik](#)
sekretarz stanu, rzecznik prasowy rządu
- › [Jakub Jaworowski](#)
podsekretarz stanu, sekretarz Rady Gospodarczej, [Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Koordynacji Oceny Skutków Regulacji](#)
- › [Tomasz Bolek](#)
dyrektor generalny KPRM

Struktura organizacyjna Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

§ 16. 1. W skład Kancelarii wchodzi Gabinet Polityczny Prezesa Rady Ministrów oraz następujące komórki organizacyjne:

- 1) Sekretariat Prezesa Rady Ministrów;
- 2) Biuro Kolegium do Spraw Służb Specjalnych;
- 3) Centrum Informacyjne Rządu;
- 4) Departament Komitetu Rady Ministrów;
- 5) Departament Analiz Strategicznych;
- 6) Departament Kontroli i Nadzoru;
- 7) Departament Prawny;
- 8) Departament Rady Ministrów;
- 9) Departament Skarg, Wniosków i Obsługi Rady do Spraw Uchodźców;
- 10) Departament Służby Cywilnej;
- 11) Departament Spraw Parlamentarnych;
- 12) Departament Spraw Zagranicznych;
- 13) (uchylony);
- 14) Biuro Budżetowo-Finansowe;
- 15) Biuro Dyrektora Generalnego;
- 16) Biuro Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów do Spraw Dialogu Międzynarodowego;
- 17) Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania;
- 18) Biuro Ochrony;
- 19) Biuro Rady Gospodarczej;
- 20) Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Opracowania Programu Zapobiegania Nieprawidłowościom w Instytucjach Publicznych;
- 21) Biuro Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów do spraw Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu.

Czym się zajmuje Departament Analiz Strategicznych KPRM?

1. przygotowywania lub pozyskiwania analiz o charakterze horyzontalnym lub strategicznym na potrzeby Prezesa Rady Ministrów;
2. tworzenia i obsługi narzędzi analitycznych umożliwiających ocenę wybranych procesów społeczno-gospodarczych, w tym skutków dokonywanej lub potencjalnej interwencji publicznej w różnych perspektywach czasowych;
3. określania potrzeb oraz przygotowywania propozycji działań w zakresie realizacji polityk istotnych z punktu widzenia długofalowego rozwoju kraju;
4. identyfikacji propozycji regulacyjnych, które ze względu na swoje znaczenie lub występujące tendencje wymagają pogłębionej analizy;
5. oceny wybranych dokumentów w tym projektów regulacyjnych pod względem: zgodności z przyjętymi przez Radę Ministrów dokumentami strategicznymi; sposobu realizacji deklarowanych celów oraz jakości informacji dotyczącej skutków społeczno-ekonomicznych, dla potrzeb Prezesa Rady Ministrów;
6. opiniowania testów regulacyjnych oraz ocen skutków regulacji (OSR) sporządzanych do projektów założeń do projektów ustaw oraz projektów aktów normatywnych, a także sporządzania OSR na zlecenie Prezesa Rady Ministrów;
7. udziału w pracach zespołów międzyresortowych, w tym w szczególności mających na celu określanie optymalnego kształtu wybranych interwencji regulacyjnych oraz zwiększenia jakości informacji o skutkach planowanych inicjatyw regulacyjnych;
8. dokonywania ocen funkcjonowania wybranych regulacji dla potrzeb Prezesa Rady Ministrów;

....

<http://bip.kprm.gov.pl/kpr/bip-rady-ministrow/ocena-wplywu/1773,Test-regulacyjny.html>

Ocena skutków regulacji

2. OSR zawiera w szczególności:

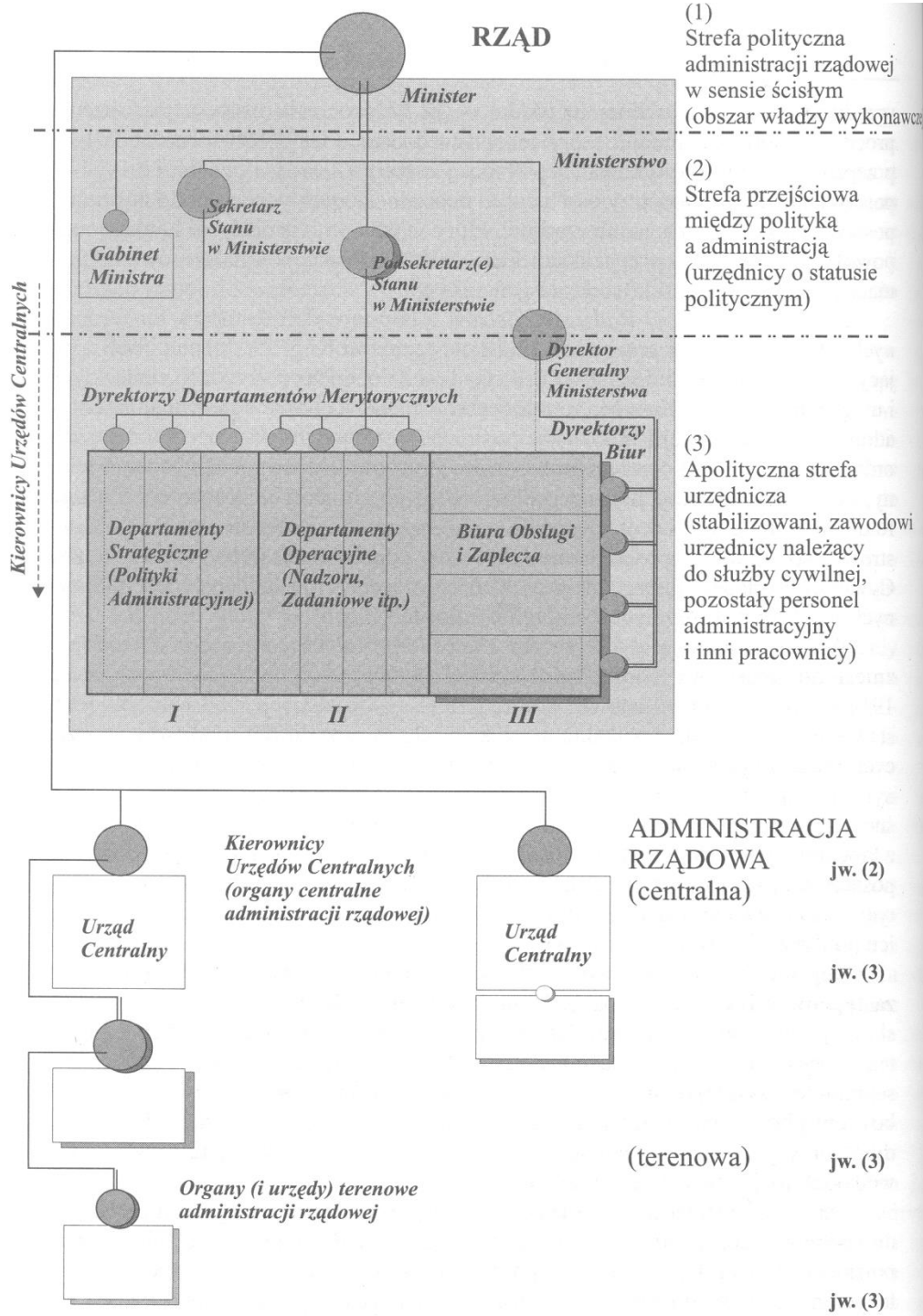
- 1) wskazanie podmiotów, na które oddziałuje projektowany akt normatywny;
- 2) informacje o konsultacjach przeprowadzonych przed opracowaniem projektu, a także o zakresie konsultacji publicznych i opiniowania projektu, w tym o obowiązku zasięgnięcia opinii określonych podmiotów wynikającym z przepisów odrębnych;
- 3) przedstawienie wyników analizy wpływu projektowanego aktu normatywnego na podmioty, o których mowa w pkt 1, oraz na istotne obszary oddziaływania, w szczególności na:
 - a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego,
 - b) rynek pracy,
 - c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców;
- 4) wskazanie źródeł finansowania, zwłaszcza jeżeli projekt pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń.

OSR ex post

§ 154. 1. OSR ex post zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie podmiotów, na które oddziałuje ustawa, i jej zakresu przedmiotowego;
- 2) zwięzłe przedstawienie zakładanych celów ustawy wraz z określeniem stopnia ich dotychczasowej realizacji;
- 3) zwięzłe przedstawienie środków zmierzających do osiągnięcia celów, o których mowa w pkt 2, wraz z oceną ich funkcjonowania;
- 4) zwięzłe porównanie przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych ustawy z faktycznie występującymi w odniesieniu do poszczególnych grup jej adresatów;
- 5) zestawienie problemów związanych z funkcjonowaniem ustawy, w szczególności zgłaszanych przez jej adresatów, wraz ze stanowiskiem członka Rady Ministrów;
- 6) wnioski a także rekomendację członka Rady Ministrów w kwestii ewentualnej konieczności podjęcia działań korygujących, w szczególności przeprowadzenia nowelizacji ustawy.

Kształt polskiego ministerstwa na tle całej administracji centralnej

Krótką historia nazw ministerstwa odpowiedzialnego za sprawy polityki społecznej

- Bez nazwy „polityka społeczna” (bez krótkiego okresu 1917 r.)
 - Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej – od 1918
 - Ministerstwo Opieki Społecznej – od 1932
 - Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej – od 1939
 - Ministerstwo Pracy, Opieki Społecznej i Zdrowia – od 1944
 - Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej – od 1945
 - *Komitet Pracy i Płac – od 1960, Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej - od 1960 do 1999*
 - Ministerstwo Pracy, Płac i Spraw Socjalnych – od 1972
- Z nazwą „polityka socjalna” lub „polityka społeczna”
 - Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej – od 1987
 - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – od 1999
 - Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – od 2003
 - Ministerstwo Polityki Społecznej – od 2004
 - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – od 2005

Instytucje o charakterze centralnym

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
2. Prezydent RP
3. Sejm RP
4. Senat RP
5. Sąd Najwyższy RP
6. Trybunał Konstytucyjny RP
7. Naczelny Sąd Administracyjny
8. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
9. Agencja Nieruchomości Rolnych
10. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
11. Agencja Rezerw Materiałowych
12. Agencja Rynku Rolnego
13. Agencja Wywiadu
14. Archiwa Państwowe
15. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
16. Biuro Ochrony Rządu
17. Centralne Biuro Antykorupcyjne
18. Centrum Informacji Europejskiej
19. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
20. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
21. Główny Inspektorat Farmaceutyczny
22. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
23. Główny Inspektorat Sanitarny
24. Główny Inspektorat Transportu Drogowego
25. Główny Inspektorat Weterynarii
26. Główny Urząd Geodezji i Kartografii
27. Główny Urząd Miar
28. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
29. Główny Urząd Statystyczny
30. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
31. Instytut Energii Atomowej
32. Instytut Pamięci Narodowej
33. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
34. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
35. Komenda Główna Policji
36. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
37. Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
38. Narodowy Bank Polski
39. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
40. Narodowy Fundusz Zdrowia
41. Najwyższa Izba Kontroli
42. Państwowa Agencja Atomistyki
43. Państwowa Inspekcja Pracy
44. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
45. Państwowa Komisja Wyborcza
46. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
47. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
48. Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych
49. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
50. Polska Akademia Nauk
51. Polska Organizacja Turystyczna
52. Polski Instytut Spraw Międzynarodowych
53. Polski Komitet Normalizacyjny
54. Polskie Centrum Akredytacji
55. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji
56. Rada do Spraw Uchodźców
57. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
58. Rządowe Centrum Legislacji
59. Rzecznik Praw Dziecka
60. Rzecznik Praw Obywatelskich
61. Rzecznik Praw Pacjenta
62. Rzecznik Ubezpieczonych
63. Służba Więzienna
64. Straż Graniczna RP
65. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
66. Urząd do Spraw Cudzoziemców
67. Urząd Dozoru Technicznego
68. Urząd Komunikacji Elektronicznej
69. Urząd Lotnictwa Cywilnego
70. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
71. Urząd Patentowy
72. Urząd Regulacji Energetyki
73. Urząd Transportu Kolejowego
74. Urząd Zamówień Publicznych
75. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa
76. Wyższy Urząd Górniczy
77. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Agencja – 10

Urząd – 15

Inspektor, Inspektorat, Inspekcja – 9

Rzecznik – 4

Biuro – 3

Instytut – 3

I

Lista ze stron Sejmu jako „Urzędy i instytucje państwowe”, uzupełniona o Rzecznika Praw Pacjenta i Rzecznika Ubezpieczonych

Wojewoda i administracja rządowa w województwie

Art. 3.

Kim jest wojewoda według ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie

1. Wojewoda jest:

- 1) przedstawicielem Rady Ministrów w województwie;
- 2) zwierzchnikiem rządowej administracji zespolonej w województwie;
- 3) organem rządowej administracji zespolonej w województwie;
- 4) organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków pod względem legalności, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 5) organem administracji rządowej w województwie, do którego właściwości należą wszystkie sprawy z zakresu administracji rządowej w województwie niezastrzeżone w odrębnych ustawach do właściwości innych organów tej administracji;
- 6) reprezentantem Skarbu Państwa, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach;
- 7) organem wyższego stopnia w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.²⁾).

2. Wojewoda kontroluje pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykonywanie przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez nie na podstawie ustawy lub porozumienia z organami administracji rządowej.

Administracja zespolona – jej zwierzchnikiem jest wojewoda
Administracja niezespolona – m.in. organy podlegające właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji rządowej

Przykładowa struktura urzędu wojewódzkiego

- 1) Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego,
 - 2) Wydział Certyfikacji i Administracji,
 - 3) Wydział Finansów i Budżetu,
 - 4) Wydział Infrastruktury,
 - 5) Wydział Nadzoru Prawnego i Kontroli,
 - 6) Wydział Polityki Społecznej,
 - 7) Wydział Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego,
 - 8) Wydział Rolnictwa,
 - 9) Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości,
 - 10) Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców,
 - 11) Wydział Zarządzania Funduszami Europejskimi,
 - 12) Biuro Informatyki,
 - 13) Biuro Logistyki,
 - 14) Biuro Organizacji,
 - 15) Biuro Wojewody.
2. W strukturze Urzędu funkcjonują ponadto wyodrębnione organizacyjnie:
- 1) Zespół Audytu Wewnętrznego,
 - 2) Zespół do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych,
 - 3) Wojewódzka Inspekcja Geodezyjna i Kartograficzna,
 - 4) ⁵ Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Struktura administracji rządowej w Polsce – przykład z początków 2001 r.

1. Ministerstwa: 16.
2. Urzędy centralne: 34.
3. Inne jednostki organizacyjne:
 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów,
 - Rządowe Centrum Legislacji,
 - Rządowe Centrum Studiów Strategicznych,
 - Urząd Komitetu Badań Naukowych,
 - Urząd Komitetu Integracji Europejskiej.
4. Urzędy wojewódzkie: 16.
5. Urzędy podległe ministrom lub centralnym organom administracji rządowej (administracja niezespólna): 530,
 - 387 urzędów podległych Ministrowi Finansów (16 Izb Skarbowych, 16 Urzędów Kontroli Skarbowej, 355 Urzędów Skarbowych),
 - 12 urzędów podległych Ministrowi Transportu i Gospodarki Morskiej,
 - 19 urzędów podległych Prezesowi Głównego Urzędu Cei,
 - 11 urzędów podległych Prezesowi Głównego Urzędu Miar,
 - 16 urzędów podległych Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego,
 - 32 urzędy podległych Naczelnaj Dyrekcji Archiwów Państwowych,
 - 9 urzędów podległych Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
 - 14 urzędów podległych Wyższemu Urzędowi Górniczemu.
6. Zespólnone służby, inspekcje i straże wojewódzkie oraz powiatowe służby, inspekcje i straże (administracja zespólna): ponad 1490.
7. Agencje rządowe.
8. Fundusze celowe.

Władza polityczna a rząd

- II Rzeczpospolita – rzeczywista władza w rękach Marszałka Piłsudskiego
- PRL – rzeczywista władza sprawowana przez Biuro Polityczne Komitetu Centralnego PZPR obsługiwane przez partyjną administrację
- III Rzeczpospolita, rzeczywista władza w rządzie
 - Rząd L. Millera
 - Rząd J. Kaczyńskiego
 - Rząd D. Tuska

Decydowanie polityczne i rządzenie

- Decydowanie polityczne (jak każde decydowanie) polega na
 1. **rozeznaniu problemu**, a więc
 - ustaleniu stanu rzeczywiście istniejącego oraz stanu pożądanego
 - określeniu różnic [między tymi stanami] i możliwości ich usunięcia,
 2. **wyborze dostępnych sposobów postępowania** [sposobów usunięcia różnic] i w końcu na
 3. **samym działaniu, które ma przekształcić stan istniejący w stan pożądaný**
- Gdy uwzględnimy jeszcze **ocenę sprawności tego działania (ewaluacja)**, czyli skuteczność i inne jego pożądane cechy, to mamy do czynienia z pełnym procesem rządzenia (*governance*) lub polityki publicznej

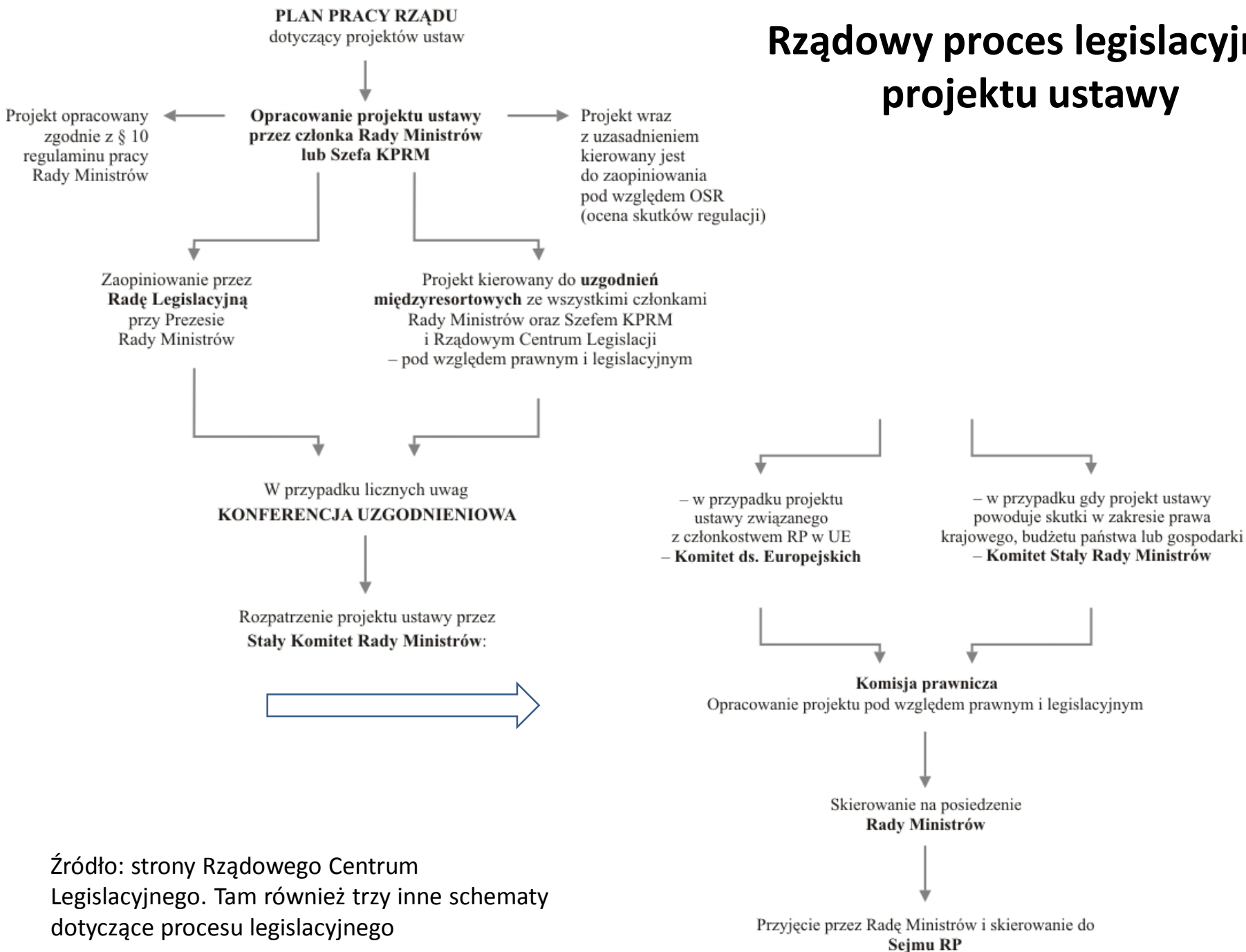
Szczegółowe problemy procesu rządzenia

1. zgoda co do faktów i co do celów;
2. precyzyjne sformułowanie problemu do rozwiązania;
3. określenie możliwych dróg osiągnięcia celu;
4. ustalenie konsekwencji przyjęcia różnych opcji (w tym także ustalenie możliwych efektów ubocznych);
5. wybór ścieżki postępowania i wariantów rezerwowych;
6. ustalenie mechanizmów obserwacji i kontroli oraz ewentualnego korygowania przebiegu działań;
7. informacja o podjętej decyzji;
8. wykonanie decyzji (implementacja, realizacja);
9. ocena wykonania decyzji (ewaluacja ex post).

Fazy rządowego procesu decyzyjnego

- 1. Pojawienie się inicjatywy** (różne mogą być jej źródła)
- 2. Opracowanie projektu rozstrzygnięcia** (w postaci dokumentu) i formalne zgłoszenie projektu
- 3. Uzgodnienie treści projektu rozstrzygnięcia z innymi zainteresowanymi stronami** (interesariuszami) poprzez konsultacje wewnętrzne i zewnętrzne
- 4. Podjęcie rozstrzygnięcia przez Radę Ministrów** (rola Komitetu Stałego Rady Ministrów)
 - W zależności od typu rozstrzygnięcia zwykle następuje dalszy ciąg procesu polityki publicznej
 - implementacja (np. realizacja programu rządowego)
 - przyjęty dokument zostaje przekazany do prac parlamentu (np. projekty ustaw)

Rządowy proces legislacyjny projektu ustawy

Źródło: strony Rządowego Centrum Legislacyjnego. Tam również trzy inne schematy dotyczące procesu legislacyjnego

Model rządowego systemu decyzyjnego

G. Rydlewski, Rządowy system decyzyjny w Polsce, Elipsa, 2002, s. 207

Granica systemu

Deformacja wejścia

Działy administracji rządowej

1) administracja publiczna;	17) praca;
2) budownictwo, gospodarka
przestrzenna i mieszkaniowa;	18) rolnictwo;
3) budżet;	19) rozwój wsi;
4) finanse publiczne;	20) rozwój regionalny;
5) gospodarka;	21) rynki rolne;
6) gospodarka morska;	22) rybołówstwo;
7) gospodarka wodna;	23) Skarb Państwa;
8) instytucje finansowe;	24) sprawiedliwość;
9) informatyzacja;	25) szkolnictwo wyższe;
10) członkostwo Rzeczypospolitej
Polskiej w Unii Europejskiej;	26) transport;
11) kultura i ochrona dziedzictwa
narodowego;	27) turystyka;
12) kultura fizyczna;	28) środowisko;
13) łączność;	29) rodzina;
14) nauka;	30) sprawy wewnętrzne;
15) obrona narodowa;	31) wyznania religijne oraz mniejszości
narodowe i etniczne;
16) oświata i wychowanie;	32) zabezpieczenie społeczne;
	33) sprawy zagraniczne;
	34) zdrowie.

Minister może opowiadać za jeden lub kilka działów.
Działami budżet, finanse publiczne i instytucje
finansowe ma kierować jeden minister, podobnie jest z
działami członkostwo RP w UE i sprawy zagraniczne

Stan na listopad 2011

Z ustawy o działach administracji rządowej dowiadujemy się, za jakie sprawy odpowiada polski rząd, jakimi sprawami kieruje. Poniżej kilka slajdów z wyliczeniem spraw w działach, za które odpowiada obecny minister pracy i polityki społecznej

DZIAŁ PRACA obejmuje sprawy:

1. zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu;
2. stosunków pracy i warunków pracy;
3. wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych;
4. zbiorowych stosunków pracy i sporów zbiorowych;
5. związków zawodowych i organizacji pracodawców.

DZIAŁ ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE obejmuje sprawy:

1. ubezpieczeń społecznych i zaopatrzenia społecznego;
2. funduszy emerytalnych;
3. pomocy społecznej i świadczeń na rzecz rodziny;
4. świadczeń socjalnych, zatrudnienia, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
5. kombatanów i osób represjonowanych;
6. koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z wyjątkiem rzeczowych świadczeń leczniczych;
7. działalności pożytku publicznego, w tym nadzoru nad prowadzeniem tej działalności przez organizacje pożytku publicznego....
8. koordynacji i organizowania współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi

DZIAŁ dotyczący RODZINY obejmuje sprawy:

1. rozwoju i ochrony instytucji małżeństwa, dzieci i rodziny;
2. rządowych programów wspierania rodziny, w szczególności rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, a także rodzin wielodzietnych lub niepełnych;
3. przeciwdziałania patologiom i dyskryminacji w rodzinie;
4. uwarunkowań demograficznych w kraju;
5. koordynowania i organizowania współpracy organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych i instytucji w zakresie realizacji praw rodziny, dzieci i osób starszych potrzebujących wsparcia;
6. współpracy międzynarodowej dotyczącej realizacji i ochrony praw rodziny, dzieci, młodzieży, kobiet, mężczyzn i osób starszych.

Dodatek

Przykład struktury strategii rządzenia

Strategiczny Plan Rządzenia

Budowa dobrobytu

- Sprawny rynek pracy
- Stabilność makro
- Wzrost produktywności

Dynamiczny rozwój

- Uwolnienie energii przedsiębiorców
- Rozwój regionalny i lokalny
- Polityka równych szans
- Synergia projektu EURO 2012

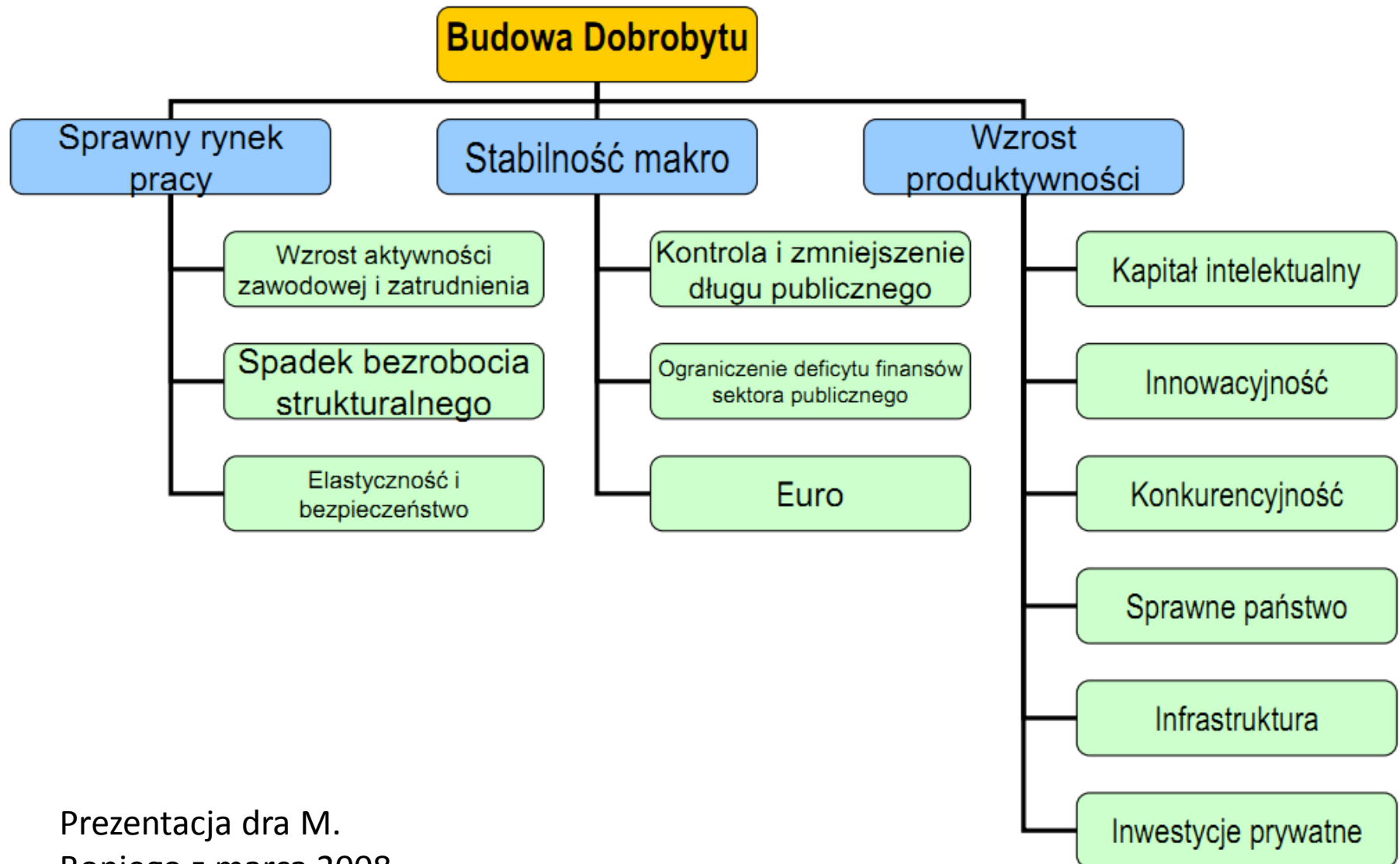
Bezpieczeństwo - człowiek, rodzina, kraj

- Wzrost bezpieczeństwa indywidualnego człowieka
- Wzrost bezpieczeństwa zbiorowego

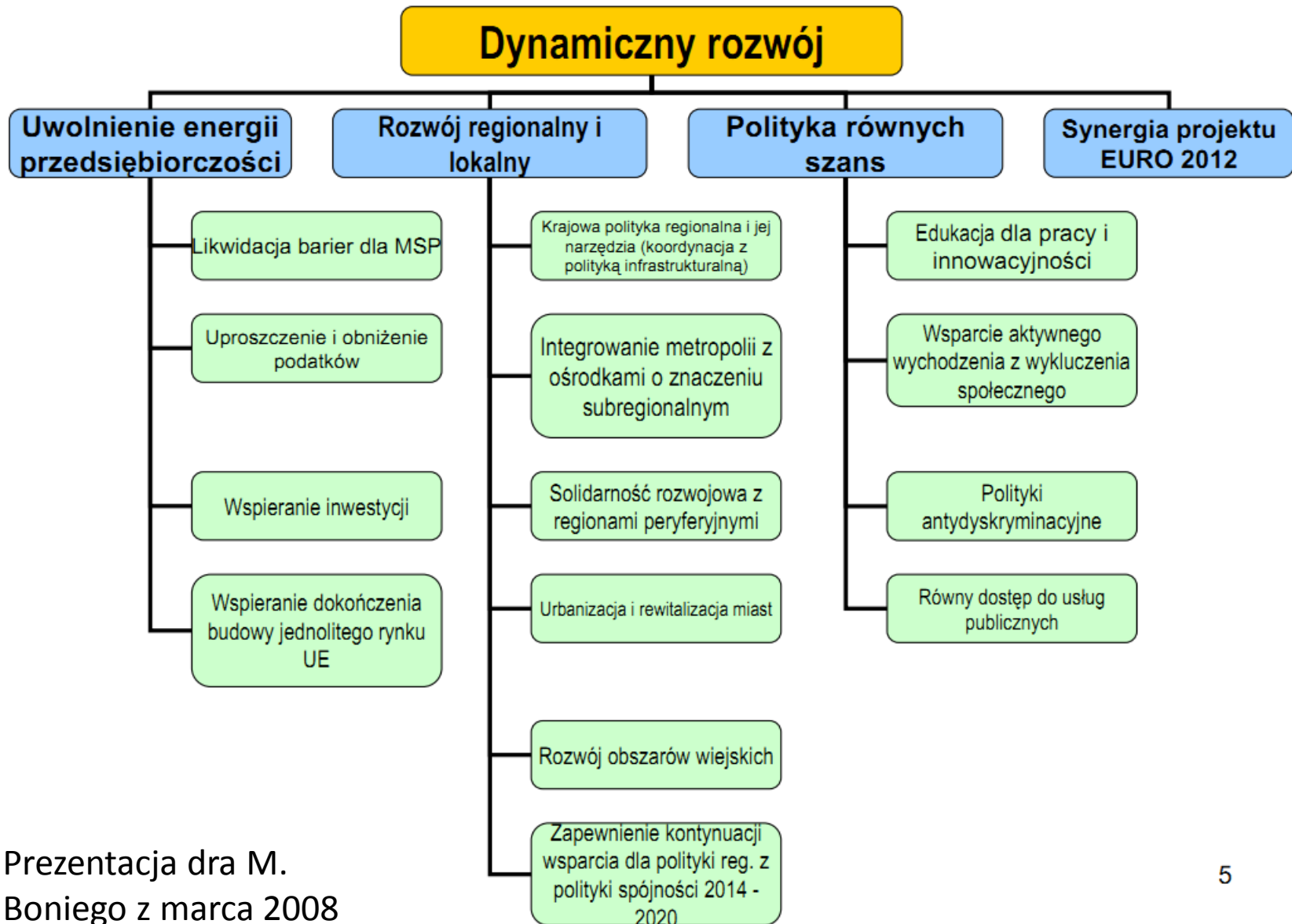
Zaufanie i duma

- Edukacja obywatelska
- Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
- Poprawa wiarygodności instytucji publicznych
- Budowa wizerunku Polski

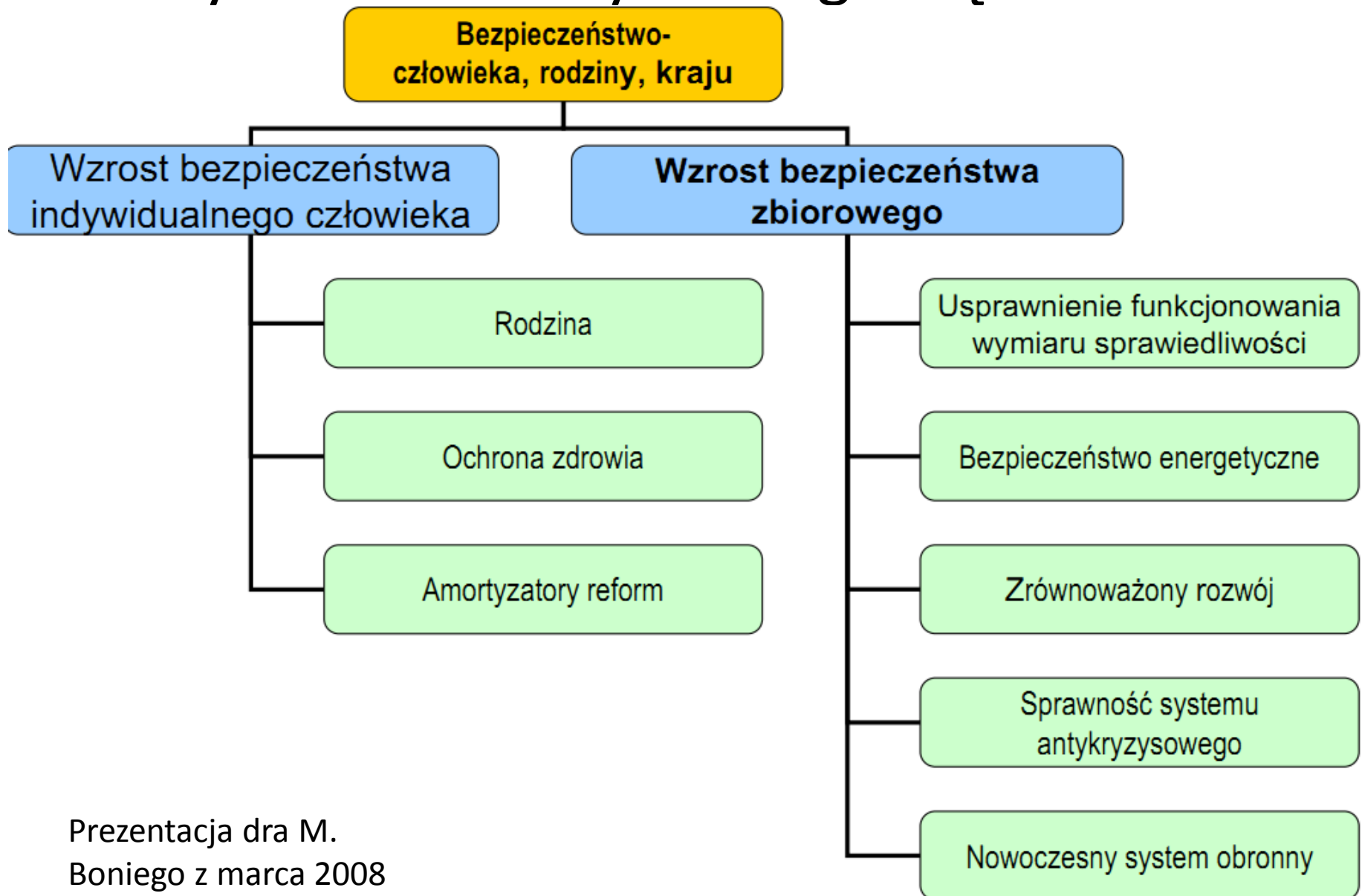
Przykład struktury strategii rządzenia cd.

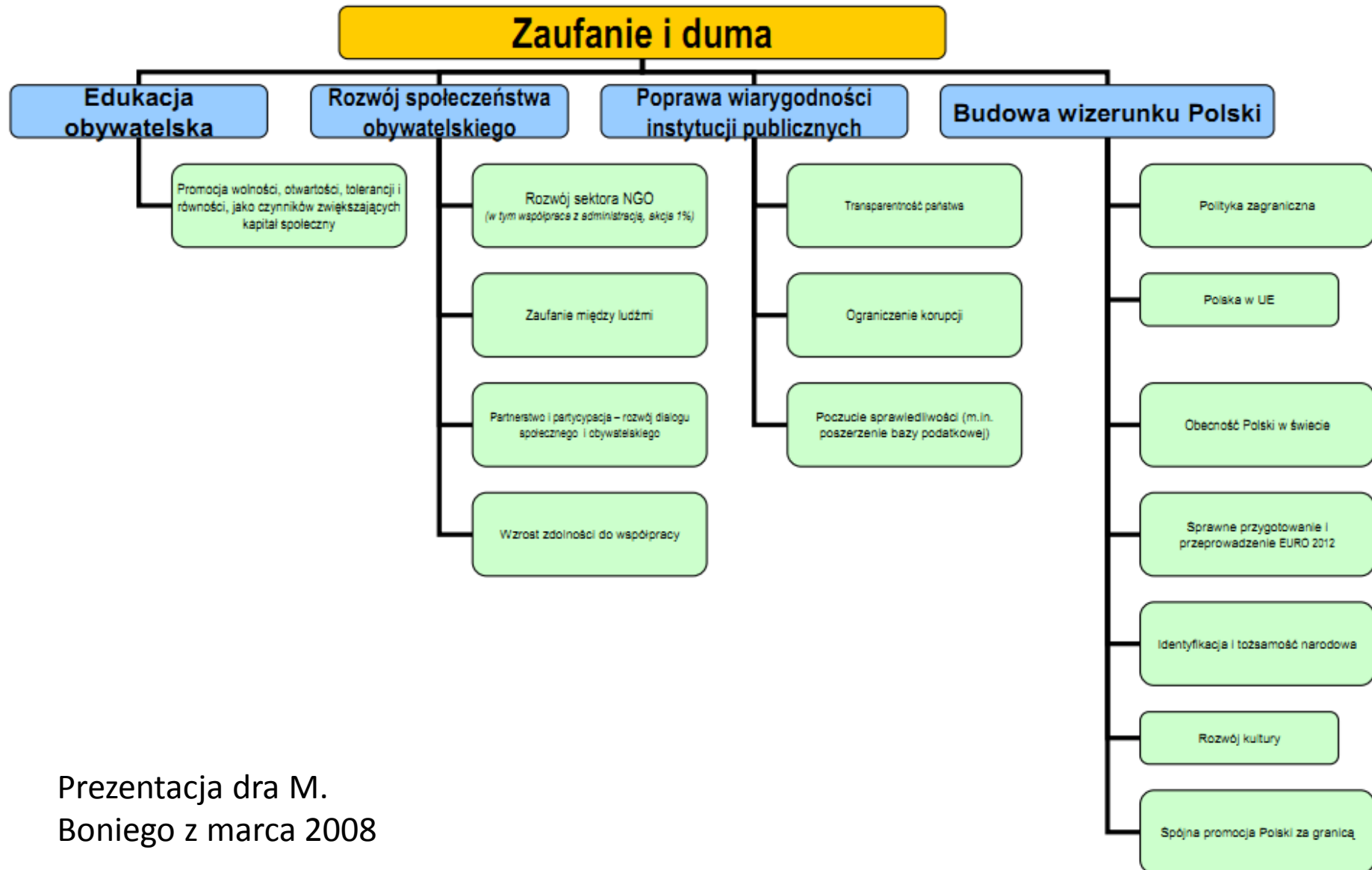
Przykład struktury strategii rządzenia cd.

Przykład struktury strategii rządzenia cd.

Przykład struktury strategii rządzenia cd.

Prezentacja dra M.
Boniego z marca 2008